

Euroopan unionin
neuvosto

Luxemburg, 17. lokakuuta 2016
(OR. en)

13193/16

MAMA 203
CFSP/PESC 811
RELEX 833
SY 7

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähetäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 17. lokakuuta 2016

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 13192/16 MAMA 202 CFSP/PESC 810 RELEX 832 SY 6

Asia: Neuvoston päätelmät Syyriasta
– Neuvoston päätelmät (17. lokakuuta 2016)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3492. istunnossaan 17. lokakuuta 2016 hyväksymät Syyriaa koskevat päätelmät.

NEUVOSTON PÄÄTELMÄT SYYRIASTA**Ulkoasiainneuvosto 17. lokakuuta 2016**

1. EU pitää kauhistuttavana Syyrian tilanteen huononemista. Lisääntyvä väkivalta Aleppossa aiheuttaa sanoinkuvaamatonta kärsimystä tuhansille kaupungin asukkaille, mitä on mahdotonta hyväksyä. Hallinnon ja sen liittolaisten, erityisesti Venäjän, hyökkäysten alettua Aleppon itäosan ilmapommitusten voimakkuus ja laajuus on ollut selvästi suhteetonta. Pommitusten tahallinen kohdistaminen sairaaloihin, lääkintähenkilöstöön, kouluihin ja keskeiseen infrastruktuuriin sekä tynnyripommien, rypälepommien ja kemiallisten aseiden käyttö merkitsevät konfliktin katastrofaalista eskaloitumista ja ovat aiheuttaneet yhä enemmän siviiliuhreja, muun muassa naisten ja lasten keskuudessa, ja ne voidaan jopa katsoa sotarikoksiksi.
2. Syyrian hallinnolla on pääasiallinen vastuu Syyrian väestön suojelemisesta. EU tuomitsee sen vuoksi ankarasti hallinnon ja sen liittolaisten ylimitoitettut ja suhteettomat, tahalliset ja mielivaltaiset iskut siviiliväestöä, humanitaarisen avun ja terveydenhuollon henkilöstöä sekä siviili- ja humanitaarisen avun infrastruktuureja vastaan ja kehottaa niitä lopettamaan mielivaltaiset ilmapommitukset. EU tuomitsee jatkuvat systemaattiset, laajalle levinneet ja törkeät ihmisoikeuksien loukkaukset ja väärinkäytökset sekä kaikki kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkaukset kaikkien osapuolten ja erityisesti Syyrian hallinnon ja sen liittolaisten taholta. YK:n humanitaarisen saattueen pommittaminen 19. syyskuuta on selkeä kansainvälisen oikeuden loukkaus, ja asia on tutkittava perusteellisesti. EU odottaa YK:n sisäisen tutkintalautakunnan työn tuloksia. Näihin loukkauksiin ja väärinkäytöksiin syyllistyneet tahot on asetettava vastuuseen teoistaan.

3. Näissä pahentuvissa olosuhteissa EU kehottaa painokkaasti: lopettamaan kaikki sotilaslennot Aleppon kaupungin yllä; lopettamaan vihamielisyydet välittömästi ja luomaan tehokkaan ja avoimen mekanismin tulitauon valvomiseksi; lopettamaan piiritykset; sekä kaikkia osapuolia järjestämään humanitaarisen avun täysin esteettömän ja kestäväns pääsyn koko maahan. Nämä toimet ovat välttämättömiä Aleppon ja maan muiden osien väestön pelastamiseksi ja maaperän valmistelemiseksi uskottavien Syyrian sisäisten neuvottelujen jatkamiseksi, jotta Syyrian koko väestön turvallisuus varmistettaisiin. Tässä yhteydessä alueellisilla toimijoilla on erityinen vastuu, erityisesti naapurimailla.
4. EU aikoo jatkaa intensiivistä humanitaarista diplomatiaansa ja pyrkii löytämään keinoja parantaa avun saantia ja suojelua sekä edistää humanitaarisia periaatteita ja paikallista konsensusta avun toimittamisen suuntaviivoista. EU kehottaa kaikkia osapuolia ja erityisesti Syyrian hallintoa takaamaan täyden ja esteettömän maanlaajuisen pääsyn kaikkien avuntarvitsijoiden luokse sekä poistamaan kaikki humanitaarisen avun toimittamisen esteet. Se, että siviilien nälkään näännyttämistä ja asuttujen alueiden piirittämistä, josta hallinto on suurimmaksi osaksi vastuussa, käytetään sodankäyntitaktiikkana, sekä väestön pakkosiirrot ovat selkeä kansainvälisen humanitaarisen oikeuden rikkomus, ja niiden on loputtava. Välittömän hätäavun toimittaminen kärsiville on välttämätöntä. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille 2. lokakuuta käynnistetyn EU:n humanitaarisen hätäavun aloitteen, joka toteutetaan koordinoitusti ja tiiviissä yhteistyössä YK:n järjestöjen kanssa. Aloitteen tarkoituksena on toimittaa humanitaarista apua Aleppon itäosaan ja muille piiritetuille alueille sekä varmistaa kiireelliset lääketieteelliset evakuoinnit turvallisesti ja valvotusti. Se kehottaa Syyrian hallintoa myöntämään viipymättä luvat humanitaaristen saattueiden päästämiseksi sotalinjojen yli, muun muassa Aleppon itäosaan. EU painottaa kansainvälisen Syyrian tukiryhmän ja sen humanitaarisen työryhmän merkitystä tulosten saavuttamisessa paikan päällä ja Syyrian väestön kärsimysten helpottamisessa. EU kehottaa kaikkia kumppaneita ja konfliktin osapuolia suojelemaan siviilejä sekä humanitaarisen avun ja lääkintäalanrakenteita ja henkilöstöä maan kaikissa osissa. Se kehottaa niitä avustamaan YK:n ja muiden humanitaaristen järjestöjen työn helpottamisessa paikan päällä, jotta nämä pystyvät toimittamaan elintärkeää apua haavoittuvassa asemassa oleville ryhmille, erityisesti naisille ja lapsille, sekä evakuoimaan haavoittuneet ja sairaat.

5. EU on vakaasti sitä mieltä, että konfliktiin ei ole sotilaallista ratkaisua. EU toistaa olevansa sitoutunut tukemaan Syyrian valtion suvereniteettia, alueellista koskemattomuutta ja itsenäisyyttä. EU palauttaa mieleen 23. toukokuuta 2016 antamansa päätelmät ja osallistuu aktiivisesti kansainvälisen Syyrian tukiryhmän ja sen työryhmien toimintaan sekä antaa täyden tukensa YK:n erityislähettilään Staffan de Misturan pyrkimyksille luoda olosuhteet Syyrian sisäisten neuvottelujen jatkamiselle, pannen merkille hänen Aleppon itäosaa koskevan ehdotuksensa. EU antaa tunnustusta ponnisteluille kaikkien vihamielisyyksien lopettamiseksi ja pitää valitettavana sitä, ettei tässä ole vielä onnistuttu. EU kannustaa jatkamaan ponnisteluja tämän tavoitteen saavuttamiseksi. EU pitää valitettavana sitä, että Venäjä käytti 8. lokakuuta veto-oikeuttaan ja vastusti YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmaa, jolla pyrittiin uudelleen lopettamaan vihamielisyydet ja mahdollistamaan humanitaarisen avun pääsy Aleppoon. Kaikki EU:n jäsenvaltiot tukivat päätöslauselmaa. Toimia, joiden avulla löydetään poliittinen ratkaisu vihamielisyyksien lopettamiseksi YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien 2254 ja 2268 sekä 30. kesäkuuta 2012 hyväksytyn Geneven julkilausuman määräysten mukaisesti, ei voi enää lykätä. Kaikkien osapuolten on voitava uudelleen osallistua neuvotteluihin aidon poliittisen siirtymän aikaansaamiseksi. Siirtymään on kuuluttava laaja siirtymävaiheen hallintoelin, jolla on täydet toimeenpanovaltuudet ja joka on muodostettu yhteisymmärryksen pohjalta. EU jatkaa tuen antamista Syyrian oppositiolle ja etenkin neuvotteluista vastaavalle korkean tason komitealle (HNC), joka toimii opposition valtuuskuntana Genevessä käytävissä YK:n välittämässä keskustelussa. Neuvosto pitää myönteisenä sitä, että korkea edustaja on sitoutunut jatkamaan yhteydenpitoa Syyrian opposition ja kansalaisyhteiskunnan kanssa. EU kehottaa jälleen Syyrian hallintoa esittämään vihdoinkin suunnitelmansa, jolla aito poliittinen siirtymäprosessi pannaan todella täytäntöön. Syyriaan ei saada kestäväää rauhaa maan nykyisen hallinnon aikana eikä ennen kuin Syyrian yhteiskunnan oikeutetut huolenaiheet ja toiveet on otettu huomioon. Vasta kun osallistava poliittinen siirtymäprosessi on aloitettu, EU voi avustaa maan jälleenrakentamisessa suoraan ja kansainvälisten järjestöjen kautta. Tämä EU:n tavoite merkitsisi sitä, että ne miljoonat syyrialaiset, jotka ovat joutuneet pakenemaan kodeistaan, voisivat palata kotiin ja elää rauhassa ja turvassa omassa maassaan. Neuvosto on tyytyväinen korkean edustajan toimien jatkuvaan yhteensovittamiseen YK:n kanssa ja YK:n erityislähettilään Staffan de Misturan ponnistelujen tukemiseen. Lisäksi se on tyytyväinen korkean edustajan tehostettuun yhteydenpitoon keskeisten toimijoiden kanssa. Sillä luodaan perustaa YK:n alaisuudessa toteutettavan ja Syyrian johtaman, eri osapuolet mukaan ottavan poliittisen prosessin aloittamiselle uudelleen. Se pyytää korkeaa edustajaa raportoimaan tilanteesta ja ehdottamaan mahdollisia lisätoimia. Neuvosto panee merkille korkean edustajan ja komission sitoumuksen tehostaa konfliktin puhkeamisesta alkaen toteutettuja EU:n ponnisteluja, muun muassa EU:n alueellisessa strategiassa mainittua humanitaarista apua, hätäapua ja jälleenrakennusapua.

6. Neuvosto kehottaa Venäjää, joka toimii kansainvälisen Syyrian tukiryhmän toisena puheenjohtajana, osoittamaan politiikan ja toimien kautta pyrkivänsä Syyrian hallinnon harjoittamien mielivaltaisten pommitusten lopettamiseen, vihamielisyyksien lopettamiseen, humanitaarisen avun välittömän ja laajan pääsyn varmistamiseen sekä olosuhteiden luomiseen uskottavalle ja osallistavalle poliittiselle siirtymälle.
7. EU tuomitsee mitä ankarimmin kemiallisten aseiden vahvistetun käytön (kuvattu yhteisen tutkintamekanismin raportissa) sekä laajat, siviileihin kohdistetut iskut ja ihmisoikeuksien rikkomukset ja väärinkäytökset, joihin Syyrian hallitus ja Daesh ovat syyllistyneet. Yhteisen tutkintamekanismin raportin tulokset edellyttävät, että Kemiallisten aseiden kieltojärjestö ja YK:n turvallisuusneuvosto ryhtyvät voimakkaisiin toimiin. Kaikki tahot, jotka ovat vastuussa näistä kansainvälisen oikeuden, erityisesti kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja ihmisoikeuslainsäädännön rikkomuksista, joista osa voi olla sotarikoksia tai rikoksia ihmisyyttä vastaan, on saatettava oikeuden eteen, mukaan lukien tahot, jotka syyllistyvät uskonnollisiin, etnisiin ja muihin ryhmiin sekä vähemmistöihin kohdistettuihin rikoksiin. Näiden rikosten rankaisemattomuutta ei voida hyväksyä. Siksi EU kannattaa edelleen toimia näytön keräämiseksi tulevia oikeustoimia varten. EU palauttaa mieleen olevansa vakuuttunut siitä, että Syyrian tilanne olisi saatettava Kansainvälisen rikostuomioistuimen käsiteltäväksi, ja toistaa YK:n turvallisuusneuvostolle osoittamansa vetoomuksen ryhtyä toimiin tässä asiassa. EU ja sen jäsenvaltiot pyrkivät tutkimaan mahdollisuuksia toteuttaa yhteisiä toimia muun muassa YK:n yleiskokouksen kautta. EU aikoo ryhtyä vakiintuneiden menettelyjen mukaisesti pikaisiin toimiin tarkoituksenaan kohdistaa Syyriaan uusia rajoittavia toimenpiteitä, joita kohdistetaan hallintoa tukeviin syyrialaisiin henkilöihin ja yhteisöihin niin kauan kuin sortotoimet jatkuvat.
8. EU tuomitsee Daeshin ja muiden YK:n nimeämien terroristijärjestöjen hirmuteot ja toistaa vahvan sitoumuksensa taistella niitä vastaan. EU jatkaa maailmanlaajuisen liittoutuman toimien tukemista Daeshin torjumiseksi Syyriassa ja Irakissa. Daesh ja muut YK:n nimeämät terroristijärjestöt ovat uhka Syyrian tulevaisuudelle ja EU:n eduille ja arvoille. EU kehottaa estämään aineellisen tai taloudellisen avun toimittamisen näitä YK:n nimeämiä terroristijärjestöjä lähellä oleville henkilöille, ryhmille, yrityksille ja yhteisöille ja varoittamaan kaikkia osapuolia tekemästä yhteistyötä näiden kanssa. Neuvosto kehottaa tekemään viipymättä eron kaikkien niiden taistelijoiden, joita ei ole nimetty terroristijärjestöiksi, ja sellaisiksi nimettyjen taistelijoiden välillä. Ainoastaan poliittisen ratkaisun ansiosta Daesh ja muut YK:n nimeämät terroristijärjestöt voidaan nujertaa lopullisesti Syyriassa.